

Bestyrelsesmøde

Naturnationalpark Fussingø

Referat

Mødenr.: 11

Dato: 23. oktober 2025 kl.17.30-20.00.

Deltagere: Katrine Fruelund, Bestyrelsesformand
Anders Ladefoged, Dansk Orienteringsforbund
Bodil Sørensen, Dansk Ride Forbund
Anna Feldberg Marsbøll, Fussingø Ride- og Køreforening
Ove Hessellund Pedersen, Friluftsrådet
Henrik Hornum, Spejderne
Christian Halgreen, Danmarks Naturfredningsforening
Inger-Lise Mørup, Fussingøgruppen
Lene Stentoft, Brugerlaug Fussingø
Thea Glad, Ålum og Omegns Beboerforening
Egon Thomassen, Brugerråd for Naturstyrelsen Kronjylland.
Solveig Topp, Danmarks Idrætsforbund
Anette Jellesen, Badepladsen Fussingø
Christian Rothmann, Danmarks Cykle Union
Finn Brødløs, Øster Bjerregrav og Over Fussing Beboerforening
Matilde Raahede, Naturstyrelsen Kronjylland.
Lars Maagaard, Naturstyrelsen Kronjylland.
Peter Braüner Degnbol, Naturstyrelsen Kronjylland.
Uffe Strandby, Naturstyrelsen Kronjylland

Afbud: Karen Lagoni, Randers Byråd
Jane Østergaard, DGI
Jens Bonde Poulsen, Dansk Ornitologisk Forening
Anton Christensen, Fussing Sø Bådelaug
Peter Styrbæk de Lasson, Naturnationalpark Fussingøs Venner

Sted: Naturskolen Fussingø

Dagsorden punkter:

Kl. 17.30-20.00

1. Velkomst - ca. 5 min.
2. Status på arbejdet i Naturnationalpark Fussingø – ca. 15 min.
3. Evaluering af bestyrelsens arbejde (indeholdt spisning). v. Katrine Fruelund – ca. 70 min.
4. Plan for evaluering af projektbeskrivelse og forvaltningsplan
v. sekretariatet og Katrine Fruelund – ca. 40 min.
5. Tilbage melding fra arbejdsgrupperne – ca. 15 min.
6. Evt. og næste møde – ca. 5 min.

Referat:

Pkt. 1: Velkomst.

Formand Katrine Fruelund bød velkommen til mødet. Formanden fortalte om aftenens program, som handlede om evaluering af bestyrelsens arbejde og en forberedelse af processen vedr. evaluering af projektbeskrivelse og forvaltningsplan.

Pkt. 2: Status på arbejdet i Naturnationalpark Fussingø – ca. 15 min.

Matilde Raahede og Uffe Strandby gav en status på projektet, herunder:

- Naturgenopretningsfældninger og biodiversitetsfremmende tiltag
- Genopretning af naturlig hydrologi
- Status dyr
- Brugerundersøgelse af skilte

Matilde refererede til de tre nyheder på hjemmesiden om naturgenopretningsfældninger og hydrologigenopretning:

Træfældninger

For at skabe flere levesteder fælder vi en del af de træer, der ikke oprindeligt har vokset i Danmark. Fx nåletræerne sitkagran, thuja og douglasgran fra Nordamerika.

<https://naturstyrelsen.dk/kontakt-os-lokalt/lokale-nyheder/2025/august/naturgenopretning-i-naturnationalpark-fussingoe-traefaeldninger>

Vandet vender tilbage

Besøgende vil møde maskiner, der lukker grøfter, graver gamle dræn op på enge og tidligere marker samt fjerner rør under nogle af grusvejene. Det betyder, at vandet igen kan strømme frit og sårbare arter og naturtyper får nye og bedre levesteder.

<https://naturstyrelsen.dk/kontakt-os-lokalt/lokale-nyheder/2025/september/naturgenopretning-i-naturnationalpark-fussingoe-vandet-vender-tilbage>

Vi gør skoven mere varieret

Vi fælder eller vælter udvalgte træer og gør nogle træer gamle før tid i naturnationalparken for at hjælpe den vilde natur på vej. I en stor del af statens skove, herunder skovene ved Fussingø, har der

tidligere været fokus på træproduktion. Det betyder, at skovene flere steder er ensartede med tætte mørke bevoksninger og få forskellige træarter. Det skal tiltagene hjælpe med til at ændre.

<https://naturstyrelsen.dk/kontakt-os-lokalt/lokale-nyheder/2025/oktober/naturgenopretning-i-naturnationalpark-fussingoe-vi-goer-skoven-mere-varieret>

Tiltagene formidles via nyheder på hjemmesiden samt på skovvandringer, og der er opsat midlertidige skilte, der oplyser om naturgenopretningen ude i terrænet.

Nogle af grusvejene, der har været brugt til skovdrift, ændrer status til stier. Her graves rørunderføringer op, så vandet får mulighed for at løbe hen over stierne – fx i perioder med meget nedbør. For at sikre passage for brugerne udlægges trædesten, så man fortsat kan færdes på stierne. Det kan bl.a. ses på Kærvej i Hesselbjerg skov.

Ifht. dyrene blev det nævnt, at antallet af stude er øget fra 40 til 50. Dyreholdet tilses af en ekstern dyrlæge én gang om måneden og derudover foretager Fødevarestyrelsens både anmeldte og uanmeldte månedlige tilsyn. Der har ikke været anmærkninger fra hverken den eksterne dyrlæge eller Fødevarestyrelsen vedrørende studenes huld eller adfærd. Naturstyrelsen forventer, at der tilføres ti kronhinder i den kommende vinterperiode.

Med udgangspunkt i den nationale brugerundersøgelse af Naturstyrelsens skilte, foldere mv., har Naturstyrelsen gennemført en lokal brugerundersøgelse af de besøgendes oplevelse af de nye skilte. Flere af bestyrelsens medlemmer har bidraget med at interviewe gæster i naturnationalparken. Sekretariatet kan præsentere konklusionerne på et kommende møde.

Præsentationen fra punktet sendes til bestyrelsen.

Pkt. 3. Evaluering af bestyrelsens arbejde (indeholdt spisning). v. Katrine Fruelund – ca. 70 min.

Katrine Fruelund orienterede om, hvordan hun tænker en evaluering af bestyrelsens arbejde kan foregå. Med udgangspunkt i bestyrelsesmøde nr. 10 har, hun udarbejdet et oplæg, som bestyrelsen tager udgangspunkt i mht. en dialog om bestyrelsens eget arbejde. Hun ridsede op, at det godt kan iværksættes nu, i modsætning til evaluering af projektbeskrivelse og forvaltningsplan, der først påbegyndes et år efter naturnationalparkens indvielse.

Som baggrund for drøftelserne gennemgik Matilde Raahede, hvad der har været drøftet på bestyrelsens møder siden, den blev nedsat. På første møde blev rammer for bestyrelsens arbejde drøftet, herunder forretningsorden. Derefter blev projektet gennemgået grundigt, så bestyrelsen kunne nå at forslå justeringer, der kunne ændres indenfor de eksisterende myndighedstilladelser. Senere blev monitoring (biodiversitet, fortidsminder og friluftsliv) samt dyr og velfærdsvurdering mv. drøftet.

Opsummering af møder i Naturnationalpark Fussingøs bestyrelse:

1. Præsentationsrunde, rammer, roller og opgaver + etableringsplan
2. Temadrøftelse og gåtur om låger/indgange, friluftsfaciliteter, stiforløb samt etableringskommunikation + forretningsorden
3. Præsentationsrunde/input + opfølgning på input til tema fra sidste møde + opstartstiltag (rydning hegnslinje og skovninger) + 1. spadestikarrangement
4. Opfølgning på bestyrelseskonference + monitoring af friluftsliv + status klage over landzonetilladelse

5. Monitoring af natur + status på etablering + ansøgning tilsyn på bestandsniveau + opfølgning på badepladsens ønske om nyt bestyrelsesmedlem
6. Økonomi, forvaltning og tilsyn med dyr samt tværgående projekter herom + formidlingstiltag + input til lancering/åbning
7. Gennemgang af NSTs ansøgning til FVST om tilsyn på bestandsniveau
8. Tilbage meldinger fra arbejdsgrupper vedr. Kalvestald, formidling etc., brugerundersøgelse, Danmarks naturstier etc.
9. Natursynsworkshop
10. Drøftelser om evaluering et år efter indvielse samt formidling

Maj 2025 Frivillig ekskursion til Lille Vildmose

Derudover blev der afholdt en fælles konference for alle bestyrelser i september 2024.

Forretningsordenen var vedlagt punktet til drøftelse med henblik på en eventuel tilretning.

Bestyrelsen arbejdede i grupper uden deltagelse af naturstyrelsens medarbejdere.

Formanden laver en opsamling af gruppearbejdet, som sendes ud med referatet.

Pkt. 4. Plan for evaluering af projektbeskrivelse og forvaltningsplan v. sekretariatet og Katrine Fruelund – ca. 40 min.

Af dokumentet "Bestyrelser i Naturnationalparker" fremgår det, at bestyrelserne i Fussingø og Gribskov*"skal have mulighed for at evaluere planerne et år efter åbning af de to naturnationalparker og få indflydelse på de samme elementer som bestyrelserne for de øvrige 13 naturnationalparker ved at indstille forslag til politisk stillingtagen"*.

Matilde Raahede gennemgik rammerne for planerne, herunder naturnationalparklovens krav til indhold i projektbeskrivelse og forvaltningsplan. Herefter gennemgik hun overskrifterne i projektbeskrivelsen og forvaltningsplanen for Naturnationalpark Fussingø. Matilde nævnte, at der er en lang række krav til indhold og beskrivelser af faktiske forhold, som er givet qua loven, men at det formegentlig særligt er de planlagte tiltag, som bør have bestyrelsens fokus i en evaluering.

Gennemgangen er indeholdt i den præsentation, der sendes til bestyrelsen.

Katrine Fruelund præsenterede udkast til temadrøftelser udarbejdet af Naturstyrelsen på baggrund af temaerne i projektbeskrivelse og forvaltningsplan, et oplæg fra bestyrelsesmedlemmer Anna Feldberg Marsbøll og Christian Halgreen, input i workshop på bestyrelsesmøde nr. 10, samt bestyrelsens bemærkninger til referatet.

Selve drøftelsen og udvælgelsen af temaer mv. udsættes til møderne i foråret.

En vigtig evaluering er de tilbage meldinger, som kommer fra organisationernes medlemmer og deres oplevelse af NNP. Bestyrelsesmedlemmerne vil gå tilbage til deres bagland og tage en dialog med deres medlemmer om deres forslag til ændringer og nye tiltag.

Matilde indledte med at understrege, at evalueringen er en mulighed for bestyrelsen til at komme med forslag til ændringer efter parken har været i funktion i et år. Da bestyrelsen for Naturnationalpark Fussingø blev nedsat, var processen med projektbeskrivelse og forvaltningsplan for området fremskreden. Man har derfor givet bestyrelserne for Fussingø og Gribskov mulighed for at foretage en evaluering af projektbeskrivelse- og forvaltningsplan et år efter indvielsen. Herefter kan det

undersøges, om eventuelle forslag fra evalueringen kan iværksættes, herunder om de kan gennemføres inden for de eksisterende myndighedstilladelser.

Bestyrelsen vender tilbage med input fra deres bagland til udkast til plan for temadrøftelser inden næste møde den 26. marts 2026. Input sendes til sekretariatet senest ved udgangen af januar.

Bestyrelsen har muligheden for at tage på ekskursioner til andre naturprojekter i foråret for at se, hvorledes naturgenopretning, dyrehold og friluftsliv forvaltes andre steder.

Der spørges indtil, hvor man henvender sig og indrapporterer, hvis man har en oplevelse af et "close encounter" mellem dyr og en bruger af NNP. Uffe Strandby gjorde opmærksom på, at man i sådanne situationer skal rette henvendelse til Naturstyrelsen Kronjylland enten per mail eller telefon.

Pkt.5. Tilbage melding fra arbejdsgrupperne – ca. 15 min.

Anders Ladefoged berettede om arbejdsgruppens møde med Naturstyrelsen om formidling, herunder folder, tavler, ture og brugerundersøgelser.

Gruppen havde forslag til forbedringer af især kortet, herunder at NST benytter samme farvelægning, som man benytter til orienteringsløbskort.

På mødet blev arbejdet med en landskabshistorisk vandrerute præsenteret af Peter Braüner Degnbol. Specifikke infotavler i området er en god ide. Men naturoplevelsen kan blive forstyrret. En diskret pæl med QR-kode kan være en bedre løsning foreslår arbejdsgruppen.

NST's forslag til vandreture blev præsenteret. Gruppen ønskede tilbagevendende naturture året rundt.

Gruppen forslår, at der laves en kommunikationsstrategi for Naturnationalpark Fussingø. Dette kan foregå i samarbejde med bestyrelsen.

Pkt. 6. Evt. og næste møde – ca. 5 min.

Et bestyrelsesmedlem bemærkede, at det er ønskværdigt at stien på den vestlige yderside forbedres.

Næste møde holdes 26/3 2026.